

הלכות דברים הנוהגים בסעודה – דף מס' 3

דיני הפסק ושינוי מקום בסעודה – סימן קעח

גמרא

פסחים קא ע"ב "יתיב רב אידי" – קב ע"א "ברכה לכתחילה" ; רש"י ; רשב"ם

ראשונים

תוספות ד"ה אלא, כשהן, ועקרו

רי"ף פסחים דף כ ע"א "יתיב רב אידי" – דף כ ע"ב "סמכין אשינויא"

ר"ן ד"ה אבל מפינה, לא שנו

רא"ש פסחים פרק עשירי סימן ו

אמר רב יוסף בר אבא אמר רב ברכות דף נט: אע"פ שאמרו שינוי יין אין צריך לברך אבל מברך הוא הטוב והמטיב פי' רשב"ם דוקא כשהשני משובח מן הראשון. ודבר זה בארתי יפה בפרק הרואה סימן טו.
יתיב רב אידי בר אבין קמיה דרב חסדא ויתיב ר"ח וקאמר משמיה דרב הונא הא דאמרת שינוי מקום צריך לברך לא אמרן אלא מבית לבית אבל מפנה לפנה לא. אמר ליה רב אידי בר אבין הכי תנינן לה במתניתא דבי בר הינך כוותיך. ותו יתיב רב חסדא וקאמר משמיה דנפשיה הא דאמרת שינוי מקום צריך לברך לא אמרן אלא בדברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן כגון פירות ויין. אבל דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן כגון פת ומיני דגן אין צריך לברך המוציא. מ"ט לקבעיה הדר. כלומר כיון שאם לא היה אוכל כאן היה צריך לחזור למקומו ולברך הוי כאילו הוא עדיין במקומו וגומר סעודתו כאן ומברך כאן בהמ"ז. ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה צריך לברך.

מיתבי בני חבורה שהיו מסובין ועקרו רגליהן לצאת לקראת חתן או לקראת כלה כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה לכתחלה בד"א בזמן שהניחו שם זקן או חולה. אבל לא הניחו שם זקן או חולה כשהן יוצאים טעונים ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחלה. וקשה לרב חסדא. אמר רב נחמן בר יצחק מאן תנא עקירות רבי יהודה וכו'. ותניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשתות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריך לברך.
כתב רב אלפס ז"ל וקאמרי רבוותא הלכתא כרב ששת דתניא כוותיה ואע"ג דשנייה ר"נ בר יצחק לא סמכין אשינויא. ורשב"ם פסק כרב חסדא משום דתניא כוותיה ונראה כדבריו.

ולא ידענא למה כתב רב אלפס לא סמכין אשינויא דרב נחמן בר יצחק אין שינויא מבורר בגמרא יותר מזה דכיון דמצא ברייתא דעקירות רבי יהודה ופליג אתנא קמא דבמה דברים אמורים דברייתא דברי הכל פליג אתנא קמא ואם כן ברייתא קמייתא דפריך מינה לרב חסדא יחידאה הוא ואמאי פסיק כיחידאה. ועוד דתניא כוותיה דרב חסדא ויש ספרים שכתבו בהן תניא כוותיה דרבי יוחנן וכן כתוב במגילת סתרים דרבינו נסים ולא נהירא לי גירסא זו דאין זו שיטת הש"ס דבתר דמסיק דברי האמוראים בתיובתא דלימא בתר הכי תניא כוותיה. והא דאמרינן שינוי מקום צריך לברך היינו ברכה ראשונה להבא. אבל ברכה אחרונה למפרע אין צריך לברך דשינוי מקום הוה כהיסח הדעת. ואמרינן בפרק כל הבשר דף קז: גבי היסח הדעת השמש מברך על כל פרוסה ופרוסה לפי שהסיח דעתו ואינו יודע אם יתנו לו יותר הלכך צריך לברך ודבר זה ביארתי יפה בפרק כיסוי הדם סימן ה'.

רמב"ם הלכות ברכות פרק ד הלכות ג – ה

ג - היה אוכל בבית זה ופסק סעודתו והלך לבית אחר או שהיה אוכל וקראהו חבירו לדבר עמו ויצא לו לפתח ביתו וחזר הואיל ושינה מקומו צריך לברך למפרע על מה שאכל וחוזר ומברך בתחלה המוציא ואחר כך יגמור סעודתו.
ד - חברים שהיו יושבים לאכול ויצאו לקראת חתן או לקראת כלה אם הניחו שם זקן או חולה חוזרין למקומן וגומרין סעודתן ואינו צריך לברך שנייה ואם לא הניחו שם אדם כשהן יוצאין צריכין ברכה למפרע וכשהן חוזרין צריכין ברכה לכתחלה.
ה - וכן אם היו מסובין בשתיה או לאכול פירות שכל המשנה מקומו הרי פסק אכילתו ולפיכך מברך למפרע על מה שאכל וחוזר ומברך שנייה לכתחלה על מה שהוא צריך לאכול והמשנה מקומו מפינה לפינה בבית אחד אינו צריך לחזור ולברך אכל במזרחא של תאנה ובא לאכול במערבה צריך לחזור ולברך.

טור סימן קעח

הלכה

שו"ע סימן קעח

משנה ברורה

ביאור הלכה

אחרונים

זאת הברכה פרק ו

בהצלחה!

ושבעז"ה המאור שבתורה
יחזירנו למוטב